

عنوان مقاله:

تبیین فرآیند آسیب پذیری روستاییان نسبت به خشکسالی (مطالعه موردی: روستای پشتنگ شهرستان روانسر)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی روستایی، دوره 5، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

عادل سلیمانی - دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

حسن افراخته - استاد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

فرهاد عزیزپور - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

اصغر طهماسبی - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

هدف: اثرات متنوع خشک سالی های مستمر، منجر به آسیب پذیری خانوارهای روستاییان و ناپایداری معیشتی آن ها می شود و ماهیت چند بعدی و پویای آسیب پذیری ناشی از خشک سالی موجبات دشواری مطالعه آن را فراهم می سازد. این در حالی است که درک ماهیت آسیب پذیری نقش مهمی در کاهش اثرات خشک سالی و بهبود معیشت پایدار روستاییان دارد. در این راستا، هدف از این پژوهش، تبیین فرآیند آسیب پذیری روستاییان نسبت به خشک سالی است. روش: پژوهش حاضر با بهره گیری از روش تیوری بنیانی انجام شده است. نمونه های مورد مطالعه را سرپرستان خانوارهای روستای پشتنگ چشمه قلی جان شهرستان روانسر در استان کرمانشاه تشکیل می دادند که با تکنیک طبقه بندی مشارکتی درآمد شناسایی و به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند. جمع آوری داده ها با بهره گیری از مصاحبه نیمه ساختارمند و گروه های متمرکز آغاز شد، این روند تا رسیدن به اشباع تیوریک ادامه یافت. داده های حاصل در قالب سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل و فرآیند آسیب پذیری روستاییان نسبت به خشک سالی تبیین شد. یافته ها: نتایج نشان داد علل آسیب پذیری روستاییان نسبت به خشک سالی، متنوع و گسترده بوده و یازده مقوله را در بر می گیرد که در قالب مدل پارادایمی شامل شرایط علی (عوامل آب و هوایی)، پدیده، زمینه (محیطی و معیشتی)، شرایط مداخله گر (عوامل نهادی- حمایتی)، کنش یا راهبردها (فنی و غیرفنی) و پیامدها (اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی) است و فرآیند آسیب پذیری روستاییان و ارتباط بین ابعاد مختلف آن را منعکس می کند. راه کارهای عملی: بر مبنای نتایج به دست آمده پیشنهاد می شود که متولیان امر، راهبردهای مشارکتی را برای کاهش اثرات خشک سالی و ارتقای تاب آوری و ظرفیت سازگاری روستاییان منطقه در اولویت قرار دهند، در این راستا، اتخاذ استراتژی های پایدار معیشتی با تاکید بر تقویت سرمایه های فیزیکی، اجتماعی، انسانی، مالی و طبیعی روستاییان آسیب پذیر توصیه می شود.

کلمات کلیدی:

آسیب پذیری، خشکسالی، تیوری بنیانی، روستای پشتنگ، شهرستان روانسر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/663960>

